

Три модулі «Програми професійного розвитку академічних менеджерів» позаду: команда ЗНУ ділиться враженнями та планами

7 червня в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» завершилася третя, передостання, сесія «Програми професійного розвитку академічних менеджерів». Це – ініціатива Міністерства освіти і науки України, яку реалізує Британська Рада у спільному проєкті МОН та Світового банку. Цього разу представники Запорізького національного університету дізнавалися більше про політику, тренди та особливості управління персоналом. Команда ЗНУ – це: її лідерка, декан юридичного факультету **Тетяна Коломоєць**, декан філологічного факультету **Ірина Бондаренко**; декан економічного факультету **Валентина Гельман**; завідувачка кафедри дизайну **Ганна Чемерис**, доцентка кафедри політології **Наталія Лепська**, керівник Центру післядипломної освіти та професійних кваліфікацій **Сергій Ільїн** і начальниця відділу міжнародних зв'язків **Поліна Денисенко**. Ми поспілкувалися з представниками команди про їхні враження від програми другого та третього модулів проєкту, зокрема, про важливе й корисне для них самих як керівників і членів університетської спільноти, про виклики, з якими довелося зіткнутися, та налаштованість на захист фінального завдання.

Сергій Ільїн: – Третій модуль був присвячений управлінню кадрами, персоналом. І, зважаючи на те, що в мене у підпорядкуванні є центр, у якому працюють люди, цей модуль був для мене дуже цікавим. Особливо мені сподобалася та його частина, що була присвячена саме мотивації залучення персоналу, проблемі делегування повноважень – як це правильно робити, як доносити інформацію до підлеглих, покращувати співпрацю та, скажімо, горизонтальні зв'язки, як боротися з професійним вигоранням і підлеглих, і своїм власним.

Поліна Денисенко: – Цікавою була формула мотиваційного потенціалу персоналу, за якою ми могли розрахувати власний рівень мотивації. Мені як керівниці відділу була корисна інформація про систему оцінювання ефективності роботи співробітників.

– **Сергію, на одній зі світлин проєкту видно, що ви про щось завзято розповідаєте учасникам. Про що саме ви говорили?**

– Це в мене була невелика дискусія з викладачкою, яка розповідала про питання різних можливостей інклюзії і залучення ветеранів. Адаже крім того, що я керую Центром післядипломної освіти, в мене в підпорядкуванні, у нашого відділу, є також і центр ветеранського розвитку. Тому не перший рік працюємо плідно і з місцевими органами влади, і з Міністерством ветеранів. Зараз саме подали документи на підписання великого меморандуму з Міністерством ветеранів по співпраці в галузі професійної адаптації, навчання тощо. Якраз дискусія щодо механізмів професійної адаптації, перепідготовки ветеранів, учасників бойових дій і членів їхніх родин. На фотографії, власне, й зображено цей диспут. У принципі, цей модуль був для мене дуже корисний.

– **Поліно, а з якими викликами зіткнулися ви як керівниця відділу міжнародних зв'язків?**

– Під час навчання за програмою зрозуміла, що університет – це складний організм, своя екосистема. Потрібна злагоджена робота всіх його складових частин, аби забезпечити ефективне функціонування. Міжнародне співробітництво – лише один зі складників цього середовища, але тісно пов'язаний із діяльністю усього університету.

– **Як оцінюєте роботу команди університету у проєкті?**

Поліна Денисенко: – Наша команда завжди ґрунтовно підходить до завдань у проєкті. Ми

враховуємо всі задані вимоги та намагаємось донести найкращий результат. Вважаю сильною стороною нашої команди те, що всі ми представляємо різні частинки життя ЗНУ. Це робить співпрацю ще цікавішою.

– **Якою є взаємодія з іншими командами проєкту?**

Поліна Денисенко: – Всі інші команди – наші друзі. На третьому модулі в нас був новий формат роботи – нетворкінг. У більш



Ми використовуємо всі можливості більше і якісніше навчатись, як-от командні зустрічі з тренерами й онлайн-сесії з практиками.

Сергій Ільїн: – Ми виконали домашнє завдання вже на наступний модуль. Зважаючи на наші стратегічні цілі та напрями нашої роботи, створили таблицю методів, за допомогою яких ми будемо стимулювати наших колег, наших співробітників до реалізації нашої стратегічної мети.

неформальній атмосфері ми змогли поbliжче поспілкуватись із учасниками команд інших університетів і дізнатись цікаві факти про кожного з них. Також під час навчання ми працюємо у змішаних командах. Це – гарний шанс отримати нові контакти, а також подивитись на поставлені завдання з точки зору наших колег, що іноді може сильно відрізнитись від нашої. Але це й робить таку співпрацю особливою.

До розмови про власні враження від «Програми професійного розвитку академічних менеджерів», зокрема про її другий модуль, долучилися Валентина Гельман, Наталія Лепська та Ганна Чемерис.

– **Другий модуль називався «Стратегування в умовах невизначеності». Ваші враження від його змісту, організації?**

Наталія Лепська: – Ключовим експертом і тренером цього модулю був **Андрій Стойка**. Він, до слова, є доктором наук з державного управління, головою ГЕР з публічного управління та адміністрування НАЗЯВО і співзасновником ГО «Інститут кризового менеджменту». Тож у його фаховості щодо проблемної теми цього модулю немає сумніву. Він дійсно дуже професійно та зрозумілою мовою (а це надважливо) роз'яснював нам навчальний матеріал. Коло питань, які ми розглядали впродовж цих чотирьох днів навчання, було вельми широким. Передусім нам надали структуровану інформацію про загальний зміст базових нормативних документів МОНУ, які визначають стратегії розвитку вищої освіти в Україні до 2032 року, про колегіальне управління й експеримент із розширення автономії ЗВО. Не менш важливо було дізнатися про те, що таке «відкрита наука». До речі, мені дуже імпонувало, що цей феномен був пояснений з огляду на сучасні геополітичні зміни, що є моїм науковим інтересом. Водночас кілька тренінгових сесій було присвячено власне стратегуванню: як покроково має розроблятися стратегія, як налагоджується комунікація

Початок. Продовження на другій шпальті



Три модулі «Програми професійного розвитку академічних менеджерів» позаду: команда ЗНУ ділиться враженнями та планами

Продовження. Початок на першій шпальті

стратегії та як вона реалізовується. Тож нам дали, так би мовити, «стратегування під ключ». Утім часу бракувало на все, щоб відрефлексувати набуті знання та відпрацювати навички. Бо навчитися стратегування – це топривень управління змінами та розвитком. Але ж це і є метою нашого тренінгового курсу.

Ганна Чемерис: – Моє безпосереднє враження від змісту та організації модулю, від Програми професійного розвитку академічних менеджерів загалом, – це насамперед про те, що тут відбувається переосмислення.

всі завдання, разом приймаємо рішення. Це дуже круто! Ми створили атмосферу творчого драйву та взаємної підтримки. Вважаю, це є нашим цінним надбанням.

– Що було для вас абсолютно нове та вкрай потрібне для розвитку ЗНУ?

Ганна Чемерис: – У стратегуванні для мене все нове, адже це не моя пряма спеціалізація. Тож цікавий SWOT-аналіз, PEST-аналіз – методика, з якими я працювала. До слова, ментори демонстрували не лише методики як інструменти, а давали конкретну «дорожню

Наталія Лепська: – Так, нового дійсно для мене було багато. Скажімо, про «відкрити науку» в такому широкому контексті я дізналася саме на цьому модулі. Крім того, я значно збагатила для себе розуміння процесу стратегування. Наприклад, про метод «Стратегічного діаманта», який застосовується для опису ключових складових стратегій, я дізналася саме на цьому модулі. Або ж такий дуже корисний метод як каскадування стратегії та цілей – я теж відкрила для себе на цьому модулі. На мій погляд, ці інструменти є вельми доречними для успішної розробки та імплементації стратегії розвитку ЗНУ.

Валентина Гельман: – Особливо цінним було знайомство з сучасними підходами до стратегування в освіті, зокрема з досвідом закордонних університетів у впровадженні системи KPI, яка дозволяє оцінити не лише процес, але й фактичні досягнення стратегічних змін, реальні результати трансформацій. Окрім того, важливим досвідом стала інформація щодо побудови та використання дорожньої карти стратегування університету, що передбачає чітку послідовність етапів – від створення міжфункціонального органу для розробки та подальшого моніторингу стратегії університету до затвердження та її впровадження. Такий покроковий, інклюзивний і фасилітований процес дозволяє залучити усі ключові групи – адміністрацію, викладачів,

його відкритості, конкурентноспроможності та сталого розвитку в умовах сучасних викликів.

– Що з почутого/зробленого буде використовувати у своїй роботі? Чому?

Валентина Гельман: – Надзвичайною цінністю для розвитку ЗНУ може стати нова філософія стратегування як процесу глибокої трансформації, живої, гнучкої, результативної та всеохопної практики, що формує не лише документ, а нову культуру управління в університеті, на факультетах і кафедрах. Сьогодні університет – це не просто освітній заклад, а активний гравець у суспільному, економічному й інноваційному просторі країни. У таких умовах особливо вразив акцент на інклюзивність стратегічного процесу, де до формування бачення долучаються всі – викладачі, студенти, адміністрація, випускники та партнери університету. Це повністю змінює динаміку: стратегія стає спільною справою, що викликає внутрішню відповідальність кожного члена академічної спільноти.

Ганна Чемерис: – Що з почутого буду використовувати? Мабуть, варто сфокусуватися на більш локальному стратегуванні безпосередньо на рівні кафедри хоча б.

Наталія Лепська: – Безперечно, всі інструменти стратегування варті того, щоб їх використовувати у практичній роботі. Адже без чіткої, науково виваженої та зрозумілої стратегії неможливо впевнено рухатися вперед. Стратегування дозволяє пріоритетувати напрями діяльності, підвищувати швидкість реагування на зміни та краще підготуватися до них. Тобто стратегування дає змогу випереджального розвитку, це шлях до успіху. Тож уміння стратегувати є сьогодні, так би мовити, must have для управлінців, які дійсно ставлять для себе амбітну мету вивести свою організацію на лідерські позиції. А в нашого університету є однозначно така амбіція.

До слова, крім Запорізького національного університету, у «Програмі професійного розвитку академічних менеджерів» беруть участь: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Криворізький державний педагогічний університет, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, Херсонський державний аграрно-економічний університет, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара.

Фото з фейсбуку НТУ «Дніпровська політехніка»



Стратегія будь-якого закладу повинна опрацьовуватися ретельно і, як то кажуть, «не в стил». Вона дійсно працюватиме на розвиток компанії або організації і, відповідно, для університету. Працювати на його промоцію. Це повинен бути комплексний підхід. Стратегія повинна відображати всі етапи розвитку. Тож змінилось моє враження щодо формальності до дієвості.

Валентина Гельман: – Програма модулю була насичена практичними компонентами: інтерактивні обговорення, групова робота й аналітичні вправи дозволили зануритись у реальні кейси з управлінського досвіду українських і британських університетів. Ми не лише ділилися власними викликами, з якими стикаються наші університети, а й спільно розробляли стратегічні підходи, що відповідають сучасним вимогам до вищої освіти.

– З якими викликами зіткнулися на заняттях цього модуля? Як долали: особисто, командою?

Валентина Гельман: – Особисто мені довелося вийти за межі звичних підходів до аналізу проблем і спробувати мислити системно, бачити взаємозв'язки між внутрішніми процесами в університеті та зовнішніми викликами. Це потребувало гнучкості, відкритості до нових точок зору та готовності переглядати власні управлінські підходи.

Ганна Чемерис: – Усі виклики ми долали командою. Завдання були націлені саме на таку роботу. Усі проєктні напрямки, які ми отримували від організаторів, ми опрацьовували спільно. Стосовно мого особистого внеску, то це візуалізація всіх наших проєктних рішень, презентація розробки.

Наталія Лепська: – Як на мене, основний виклик – це високий темп тренінгового навчання. Це стосується й попереднього модулю теж. Адже ж потрібно засвоїти багато нової інформації, а те, що не встигли розібрати в аудиторії, маємо самостійно прочитати в методичних матеріалах, які нам додатково надають. На кожний модуль 8–10 таких «методичок» по 40–70 сторінок кожна. Тому загалом це все непросто дається, хоча й цікаво. Наша команда чудово долає ці випробування. Ми дійсно працюємо, як згуртована команда, мозковим штурмом обговорюємо

мапу». Вони зазначали, що «на цьому етапі стратегування варто залучити ось цей метод, наприклад, SWOT-або PEST-аналіз для формулювання». Потім, коли ви вже маєте загальну картину, варто залучити метод «стратегічний діамант», здається так його назвали. Тобто це були конкретні рекомендації, коли, як і що застосовувати. Це дуже цінно, бо було не просто надання інформації про інструментарій, а конкретна інформація, на яких етапах залучати, для чого, що це дасть, як потім використовувати. Ось це для мене дійсно було потрібним і новим.

студентів, громадськість – і створити спільне бачення майбутнього. Особливо важливим для ЗНУ є формування внутрішньої культури стратегічного мислення, коли стратегія не спускається «згори», а народжується у відкритому діалозі та базується на даних і реальних потребах.

Для нашого університету цей досвід має надзвичайну цінність. Ми отримали інструменти, які дозволяють не лише планувати зміни, а й ефективно їх реалізувати й оцінювати. Впровадження нових підходів до стратегування в університеті – це шлях до реального оновлення ЗНУ, до



Випускники факультету журналістики на полі бою: розповіді про те, як звучить велика війна

До Дня журналіста, який відзначають 6 червня, редакція газети «Запорізький університет» згадує не просто про професійних медійників, а саме про тих із них, хто нині боронить нашу Батьківщину від ворога. Про деяких з випускників факультету журналістики, які воюють нині, згадуємо в цьому матеріалі.

Володимир Шалоїменко нині служить у ЗСУ оператором збору та обробки даних батальйону безпілотних систем. Він веде його сторінки в соціальних мережах. Крім обов'язків солдата, має серед завдань і фіксацію подій війни на фронті, бере інтерв'ю у тих, хто воює разом із ним. Для самого Володимира фіксація подій війни розпочалася з запису першого відеозвернення міського голови м. Дніпрорудного Запорізької області. Він був про повномасштабний збройний наступ у перший день великої війни. На той час випускник журфаку працював у міській раді міста керівником локального медіаресурсу. З того моменту чітко зрозумів, що треба фіксувати всі деталі, всі факти, щоб вони не лишилися непоміченими. Розповідаючи про першу зустріч із ворожими танками, Володимир Шалоїменко показує відео, відзняте оператором. Про цей день він потім написав у книзі: «Візна дорога з Дніпрорудного... Ми напоготові, оператор вмикає прямий ефір... збільшується гучність техніки, починає тремтіти земля під ногами. Бачимо танки. Йдемо на них...» (27 лютого 2022 року). Володимир Шалоїменко зазначає, що тоді страшно не було, здавалося, що раптом вони зможуть умиць легко сховатися від дул танків, які навели прямо на них. Розповідав воїн і про силу духу та про ні з чим незрівнянну відважність і неймовірну віру у міць місцевих мешканців. Згадував про місяць в окупації, про те, як ворог розшукував того, хто писав новини, тобто і його. Вже зараз усі ці спогади лягли рядками в книзі «Коли не стукають у двері», співавтором якої є Володимир Шалоїменко. В ній зібрано 25 історій про війну та окупацію.

найтрагічнішою територією цієї війни, ще одними «кривавими землями», на яких вирішувалась доля вільного світу. На жаль, не вперше в історії України», – зауважує Андрій.

Військовослужбовець ЗСУ **Артем Орловський** ось що розповідає про зустріч 24 лютого 2022 року: «Наш батальйон сформував посилену ротну-тактичну групу, яка 22 лютого вийшла в район зосередження поблизу кордону в Чернігівській області. 23 лютого я зі своїм командиром поїхав проводити аеророзвідку. Ми обирали основні й запасні рубежі оборони. Після обіду застрягли в лісі за 5 км від кордону, на щастя, по нас приїхали вночі прикордонники та витягли. А на ранок вони вже були в полоні. Приїхавши на базу о першій ночі, я вже точно знав, що буде повномасштабна війна. Почав розрахунок своїх сил і готовності. Можу сказати, був готовим десь приблизно на 60–70%. Поспавши тоді 4–5 годин, піднялися за тривою. Загалом 24 лютого на броні я провів десь годин 16. Наші рубежі й точки оборони часто змінювались, доводилось багато переміщатись. По обіді готували засідку на колону рашистів, але вони поїхали іншою дорогою. Вже вночі нам поставили завдання на утримання села, де ми й роззосередилися. За часи війни найбільше розчулив момент утрати близьких мені побратимів, братів Романа й Леоніда Бутусіних, які героїчно загинули в селі Лукашівка, Чернігівської області, в бою з противником, який переважав кількісно та технікою приблизно в 25 разів. Вони не відступили, а боролись до останнього подиху, вразивши кілька одиниць ворожої техніки. Мене від них тоді відрізала колона БМП, яка заїхала поспіхом. Дивом вдалося врятуватись. Я пообіцяв самому собі помститися за них, зробити все, що в моїх силах і можливостях. А ще в думках – серед миттєвостей, що вразили, – відео з Харківської області, де військові зірвали білборд із рашистською пропагандою, а під ним були слова Тараса Шевченка: «Борітеся – поборете...». Мене війна навчила, що рух – це життя, а життя – це рух. Рух або вперед, або назад – це все одно рух, а значить, життя й продовження боротьби. Мені доводилось дуже

які можна ставити, а які ні: «Українські журналісти – це ті, що розуміють ціну перемоги та важливість роботи на фронті, вони обстріляні». У своїх соцмережах Анастасія Шевченко після відзначення Дня журналіста підготувала тематичний допис про ще одну важливу дату. Тут вона підкреслила такі тези: «Хардкор, адреналін, динаміка, пригоди, розвиток та насолода. У лавах ЗСУ я з квітня 2022 року. Але саме 8 червня 2023 року для мене приємна дата в календарі. Адже я перевелась до 44-ї окремої механізованої бригади. 2 роки служби тут – як на одному диханні. Саме в бойовій бригаді я розправила крила, тут є всі можливості для того, щоб розвиватися. Тут я пройшла шлях від старшого солдата до лейтенанта. Вже півтора роки як начальник відділення комунікацій. Бути на своєму місці важливо, адже так служба в задоволення. Чому? Я маю честь брати інтерв'ю та спілкуватись із найкращими, хто ризикує своїм життям щодня. Це команда однодумців, обличчя перемоги, які в самому пеклі нищать ворогів і боронять країну. Під роєм дронів, під інтенсивними обстрілами противника. Бути пресофіцером – обкатати всі види техніки, які є в бригаді, зокрема західну – танки Leopard1A5, БТР Rosotak, самохідних міномет Rak. Я працюю з українськими та іноземними медіа. Здійснюю їх супровід на позиції до наших соколів. Неймовірно відчуття, коли йдеш 1,5 кілометри на позиції в одну сторону і в результаті бачиш усміхнені, хоч і «замахані», обличчя наших військових. Маю честь популяризувати військову частину та успіхи на полях боїв наших хлопців, що вважаю важливим у контексті інформаційної війни та інфопротистояння з ворогом».

Анастасія Блищик до повномасштабного вторгнення працювала журналісткою телеканалів «Україна» та «Україна 24», а наразі – військовослужбовиця ЗСУ. Її відвага відзначена почесною державною нагородою. Наказом тодішнього Головнокомандувача Збройних сил України Валерія Залужного Анастасія нагороджена почесним нагрудним знаком «Срібний хрест». Зустрічаючись із викладачами та студентами факультету журналістики, вона роз-



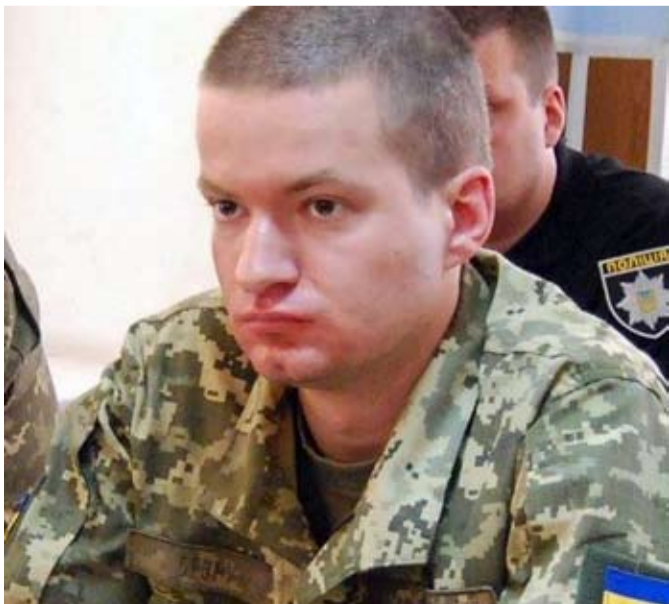
Випускник факультету журналістики 2013 року, офіцер ЗСУ **Андрій Безрук** на питання про те, що слід знати про війну в тилу, відповідає: «Жити своїм життям, але не забувати, що війна триває. Довіряти офіційній перевірненій інформації, а не істероїдним каналам у месенджерах. Не впадати у відчай та вірити в свою армію. Ще будуть важкі часи, але Україна вистійть». Він вважає, що на журфаці варто вивчати, факультативно, міжнародне гуманітарне право та ази першої домедичної допомоги. Війна залишається у фокусі уваги українських і міжнародних ЗМІ, тому не завадило б вивчення основ військової справи – для розуміння, чим відрізняються «дивізіон» і «дивізія», «комбат» і «комбриг». Плутанина у військових термінах, навіть із уст авторитетних журналістів, усе ще трапляється. 24 лютого 2022 року Андрій Безрук перебував у складі 55 окремої артилерійської бригади «Запорізька Січ», у лавах якої має честь служити вже багато років. Воїн згадує емоційні світліни з окупованого Маріуполя, Попасної та Северодонецька. Також – Бахмут і Вугледар. «Багато містечок і сіл Донеччини й Луганщині просто фізично стерті з мапи через російських окупантів. Узагалі Донбас у хроніках майбутнього буде, напевно,

багато рухатись на війні, а також завжди бути готовим до нового руху, точніше сказати – до всього. Усе залежить від тебе й твоїх рішень, навіть якщо ти – і не командир підрозділу».

Начальниця відділення комунікацій 44-ї окремої механізованої бригади – **Анастасія Шевченко**. До її обов'язків насамперед входить супровід журналістів і репортерів на позиціях, продумування логістики їхнього переміщення так, щоб це було максимально безпечно для всіх, бо, за словами Анастасії, «журналісти приїхали та поїхали, а військовослужбовці сидять там постійно. І якщо група засвітиться під безпілотниками, по них може прилетіти». Також важливою є й підтримка психологічного стану військовослужбовців, написання матеріалів і ведення соціальних мереж, де висвітлюються й успіхи на передовій, і ціна, якою їх здобувають. Особливо важлива – протидія пропаганді ворога. Для цього Анастасія Шевченко моніторить інформаційний простір і противника, і наш, український, щодо неправдивої інформації про 44 окрему механізовану бригаду. Вона як пресофіцерка наголошує, що для журналістів і редакторів потрібно здійснювати фактчекінг: «Це ваша відповідальність – перевірити інформацію й не поширювати її, якщо вона неправдива. Деякі журналісти іноді звертаються до мене за перевіркою інформації: чи достовірна та чи достатня вона? Це також радує, що журналісти відповідальні». Анастасія позитивно оцінює роботу журналістів, які приїжджають до її бригади. Стверджує, що вони чітко розуміють вагомість дотримання безпечних норм, наративи, які можна поширювати, питання,

повідать про роль журналістів у війні, про підготовку до військової справи та про те, яким життя буде після нашої перемоги. Анастасія поділилась і власними планами – після закінчення війни збирається написати книгу: «Так, планую написати. Все одно я журналістка, все одно хочеться писати та знімати».

І це лише кілька славних воїнів ЗСУ – випускників журфаку. Тепло згадують у виші і багатьох інших бійців. Це – і **Слава Чиженко** із 68-ї окремої егерської бригади ім. Олекси Довбуша. Одна з його журналістських робіт на фронті – це відео «Як звучить Покровськ». У соцмережах бригади про цей проєкт розповіли так: «Це місто часто згадують як локацію, де жив і творив Микола Леонтович – автор всевітньовідомого «Щедрика». Його мелодія досі надихає мільйони людей у світі. Але сьогодні Покровськ звучить інакше. Постріли, вибухи, гул дронів. Це нова реальність міста, яке тримається попри все. Звук, які ви чуєте, були записані на околицях Покровська, на позиціях 68 окремої егерської бригади ім. Олекси Довбуша. Послухайте, як звучить Покровськ зараз. Послухайте і пам'ятайте, яка ціна платиться за нашу з вами свободу. Свободу, яку захищають Сили оборони України».



Літня школа в ЗНУ: долання освітніх втрат, профорієнтація та безпечний офлайн для майже сотні школярів

Оригінальний «Економічний калейдоскоп», екскурсії зоологічним музеєм і відвідини університетської астрономічної обсерваторії – це лише кілька захопливих локацій Літньої школи ЗНУ. Цього року вона охопила три групи учнів. Це були 3–4, 7–8 та 9–10 класи. Всі лишилися в захваті від довгоочікуваного офлайн-спілкування.

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи **Олександр Гура** за час старту проєкту подякував школярам за те, що в складні часи вони й надалі всміхаються, навчаються та цікавляться життям. Також він відзначив важливість університетських проєктів Літньої школи як можливості старту професійного майбутнього учнів. Відповідальна за Літню школу ЗНУ – викладачка математичного факультету **Марина Гречнева** – детальніше розповіла про особливості роботи: «Проводимо Літню школу для



програмування та, власне, віртуальну реальність. Також вони побачили роботів і дрони, а ще покерували ними. І, звичайно ж, змогли скористатися VR-окулярами. А ось на уроці «Невіртуальні демонстрації» з циклу «Жива фізика» учні провели цікаві експерименти та відвідали астрономічну обсерваторію ЗНУ.

На заняттях із біології школярі дізналися більше цікавих факти про генетику з життя, а також виділяли ДНК-клітини з банану. У програмі «Сонячний мікс: Рухайся як літо!» учні, серед іншого, створювали колективні композиції: обводили фігуру одного з учасників на великому аркуші паперу, а потім розмальовували її яскравими візерунками, які символізували літо, емоції та

в галузі документарної безпеки, а у 16 років почав підробляти чеки і переводити їх у готівку по всій країні та за її межами. На основі історії цього злочинця в Голлівуді зняли фільм «Спіймай мене, якщо зможеш», у якому роль Френка зіграв Леонардо Ді Капріо.

А ще варто згадати і про жабок із паперу та теми «Рослини – знайомі незнайомці», «Подорож у країну страхування», уроки про підприємництво і розвиток медіаграмотності та критичного



згуртування дітей Запоріжжя. А також, звичайно, для подолання освітніх втрат. Загалом до школи плануємо залучити близько 90 учнів».

На занятті «Лабораторія віртуальної реальності» старшокласникам розповіли про новітні технології – комп'ютерну графіку,

фантазії кожного учасника. До слова, ця творчість має паралелі з сучасним напрямом силуетного мистецтва та арт-практиками тілесного друку (body tracing), які використовуються в арт-терапії, освіті та інтерактивних виставках.

Не менш творчими стали зустрічі і від юридичного факультету. Тут слухачі дізнались історії про відомих на весь світ шахраїв: Віктора Люстига, який зміг продати навіть Ейфелеву вежу, Френка Ебегнейла, який сьогодні є відомим американським експертом

мислення, встановлення радіозв'язку і майстер-клас від Червоного Хреста України.

Фінішувала Літня школа воркшопом «Редакторський фах офлайн та онлайн» для учнів старших класів. Тут вони почули про всі тонкощі професії редактора, а на прикладі тестового тексту продемонстрували, як відбувається корекція помилок. А ось воркшоп «Базові навички роботи тележурналіста» занурив присутніх у світ зйомок, операторських таємниць і телевізійні лаштунки.

Школярі розповіли, що лишилися в захваті. І вже зараз нетерпляче чекають на Літню школу-2026.

Фото Володимира Лінікова, Єлизвети Божкової, Валерії Столяркової та центру «Політ»



Стежте за новинами на офіційному сайті ЗНУ: <https://znu.edu.ua>
та в соцмережах пресслужби ЗНУ:
<https://www.facebook.com/pressluzhbaZNU>
<https://www.instagram.com/pressluzhbaznu/>
<https://t.me/pressluzhbaZNU>
Соціальні мережі Запорізького національного університету:
https://beacons.ai/official_znu

Обласна академічна газета «Запорізький університет»
Засновник і видавець –
колектив Запорізького національного університету
Видається – з 1973 року

Керівник: **Павло Мірошніченко**
Провідний редактор: **Марія Канцелярист**
Творчий колектив: **Таміла Тарасенко, Антон Осадчук, Каміла Ситнік, Нейла Юсупова, Ганна Левада, Сергій Полошко**
Верстання – **Володимир Лініков**
Інтернет-версія – **Олени Благодарової**

Номер підписаний до друку 30.06.2025

Автори надрукованих матеріалів несуть відповідальність за підбір і точність фактів і цитат, статистичних даних, які не підлягають відкритій публікації. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точку зору автора.

Зареєстровано Запорізьким обласним управлінням юстиції: свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія 33 №1249-524-пр від 18 травня 2017 року.
Виходить щотижня українською мовою.
Поширюється безкоштовно.
0,5 друкованого аркуша.
Наклад 1 000 примірників.

Адреса редакції:
69063, м. Запоріжжя,
вул. Залізнична, 24,
9 поверх, кабінет №911-2
Телефон: **289-12-78**
e-mail: znu.gazeta@gmail.com
Надруковано
в Редакційно-видавничому відділі
Запорізького національного університету